

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 323/2020-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. augusta 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Martina Vernarského (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Petra Straku predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], „pre hrubé a úmyselné porušenie práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy SR, čl. 19 ods. 1 Ústavy SR, čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, a čl. 50 ods. 3 Ústavy SR“, vo veci vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 5 To 12/2018 (ďalej len „napadnuté konanie“) a takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako neprípustnú.
2. Žiadosti [REDACTED] o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky n e v y h o v u j e .

Odôvodnenie:

I.

Vymedzenie napadnutého postupu a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 4. februára 2020 doručené podanie [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), označené ako „Sťažnosť v zmysle § 49 a § 50 ods. 1 písm.a písm.b písm.c zákona č. 38/1993 Z.z. vo veci 5To12/2018 vedenej na Najvyššom súde SR, pre hrubé a úmyselné porušenie práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy SR, čl. 19 ods. 1 Ústavy SR, čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, a čl. 50 ods. 3 Ústavy SR“, v ktorom poukázal na hrubé a vedomé porušenie svojich práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj ustanovení zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Trestný poriadok“), a ktoré „sa týka rozhodnutia senátu NS SR sp.zn. 5To12/2018“.

2. Z obsahu podania vyplynulo, že 16. decembra 2016 bolo proti sťažovateľovi vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin terorizmu a niektorých foriem účasti na terorizme podľa § 419 ods. 1 písm. a) a ods. 3 písm. b) Trestného zákona a pre trestný čin nedovoleného držania rádioaktívnych materiálov podľa § 298 Trestného zákona. Týchto skutkov sa mal dopustiť tým, že vyhotovil a odoslal poštové listové zásielky s plastovými vrecúškami s obsahom rádioaktívneho materiálu, ktoré boli v dňoch 7. a 8. novembra 2016 doručené na Okresný súd Poprad a Okresný súd Považská Bystrica. V listových zásielkach doručených Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky 22. novembra 2016 a Okresnému súdu Kežmarok a „KR PZ Prešov“ 24. novembra 2016 mal byť rádioaktívny materiál priamo na povrchu listov, ktoré tieto zásielky obsahovali.

3. Sťažovateľ v odôvodnení svojho podania najmä uviedol:

«Obžaloba sa opierala o fakt, že na jednej obálke doručenej na OS PP a jednej doručenej na OS PB sa našla majoritná stopa DNA sťažovateľa v ľavej časti známky...

Ďalším „priamym“ dôkazom bol elektronický súbor Scan 0000.pdf, ktorý sa údajne našiel v počítači [REDAKČIA] (pozn. Tento dôkaz je možné označiť ako nezákonný z dôvodu, že bol dodatočne po zaistení tohto počítača [REDAKČIA] do neho vložený. V znaleckom posudku z odboru elektrotechnika sú o tom nezvratné dôkazy)

Čo sa týka zásielok došlo jednoznačne a nepochybne k nezákonnej manipulácii s týmito zaistenými predmetmi a to ako s obálkami, listami, ale aj plastovými vrecúškami, ktoré tieto zásielky obsahovali. OČTK sa nevyrovnali s rozporom ohľadom formátu obálok predmetných zásielok medzi listinnými dôkazmi...

Tiež sa OČTK nevyrovnali s rozporom ohľadom plastových vrecúšok. (pozn. Plastové vrecúška zobrazené na policajných fotografiách v rôznych časových obdobiach nezobrazujú rovnaké plastové vrecúška...

Čo sa týka listín doručených v zásielkách na OS PP je jednoznačne preukázaná nezákonná manipulácia s týmito listinami.

Ešte závažnejší je fakt, že tieto listinné dôkazy usvedčujú OČTK z autorstva týchto zásielok.

Tieto isté rozpory s ktorými sa súd a OČTK nevysporiadali sú aj v prípade zásielok doručených na OS PB...

Neprekonateľné rozpory ohľadom zásielok doručených na OS PP a OS PB sú medzi listinnými dôkazmi – Zápisnica z obhliadky miesta činu..., Správa o orientačnej analýze – meranie rádioaktivity a fotodokumentácia z tejto OMČ – ktoré sa udiali na jednom mieste a v tom istom čase a jednoznačne poukazujú na nezákonnú manipuláciu so zaistenými dôkazmi.

Vyšetrovateľ do termínu uzavretia spisu túto fotodokumentáciu z OMČ a samotnú zápisnicu... nemal k dispozícii a termínu preštudovania spisu (22.-23.11.2017) nebola súčasťou tohto spisu. Obvinenému... bolo zabránené sa oboznámiť s týmito kľúčovými dôkazmi obžaloby a nemohol vzniesť „návrhy na doplnenie vyšetrovania“, kde by celkom určite poukázal na vyššie zmienené rozpory a žiadal ich vysvetlenie. Tu bolo hrubým spôsobom porušené právo obvineného – sťažovateľa na obhajobu a tiež zásada rovnosti strán... Tieto dôkazy boli prokurátorom ÚŠP predložené až na HP v máji 2018...

Čo sa týka zásielky doručenej na Ministerstvo spravodlivosti SR... neexistuje jediná fotografia predmetnej zásielky z miesta činu. Opätovne PZ nevykonala zadokumentovanie

predmetnej zásielky počas OMČ aj napriek tomu, že tri nezávislé laboratóriá vylúčili kontamináciu predmetnej zásielky. Tu je tiež rozpor ohľadom formátu obálky tejto zásielky... Rádioaktivita predmetnej zásielky v deň 22. 11. 2016 nebola preukázaná. Len KCHL Nitra uviedol mierne zvýšené hodnoty..., ale následné merania – kontrolné toto meranie nepotvrdili...

Zásielka, ktorá bola doručená na KR PZ Prešov... nebola riadnym spôsobom zadokumentovaná... Zápisnica z OMČ je v zásadnom rozpore z hľadiska časového priebehu tohoto úkonu s Protokolom z merania rádioaktivity KCHL Jasov. Z tejto OMČ neexistuje fotodokumentácia – údajne došlo k nenávratnej strate dát... Fotografie, ktoré sú v spise nemajú uvedené meno kriminalistického technika, miesto, čas a dátum ich vzniku. Neexistuje jediný dôkaz, že predmety zobrazené na týchto fotografiách, pochádzajú z miesta činu.

Zásielka, ktorá bola doručená na OS Kežmarok..., ktorá pozostávala z obálky a listu a ktorá bola zadokumentovaná fotograficky počas OMČ – táto obálka a list nie sú totožné s obálkou a listom, ktoré boli dané na znalecké skúmanie... Z predmetnej fotodokumentácie z OMČ jednoznačne vyplýva tzv. naaranžovanie miesta činu...

Z vyššie uvedeného vyplýva že nie jeden ale všetky „dôkazy“ boli získané spôsobom odporujúcemu zákonom – sú nezákonné. Aj ďalšie závery postavené na takýchto dôkazoch sú nezákonné a v trestnom konaní nepoužiteľné.»

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd „rozhodol v zmysle § 56 ods. 1 ods. 3 písm.c písm.d (PETIT SŤAŽNOSTI) ods. 4 – primerané finančné zadosťučinenie... upresním neskôr“. Zároveň žiada o ustanovenie právneho zástupcu „v zmysle § 40 ods. 1 ods. 2 Tr. por. nakoľko nedisponujem finančnými prostriedkami potrebnými na najatie si obhájcu“.

5. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd „postupoval podľa § 53 ods.2 zákona 38/1993 Z.z. a neodmietol túto žiadosť podľa § 53 ods.1 predmetného zákona z dôvodu nevyčerpania opravných prostriedkov, pretože sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa“, a súčasne aby ústavný súd „posúdil a osvojil

si dôvody hodné osobitného zreteľa“, ktoré sťažovateľ uvádza v odôvodnení svojho podania.

6. Vo vzťahu k nim uvádza, že trestný čin, ktorý je mu kladený za vinu, *„bol iniciovaný osobami z prostredia PZ SR“*, tieto osoby tento trestný čin *„vymysleli a previedli v praxi s úmyslom obmedziť moje základné práva“*, pričom sa dopustili trestného činu marenia spravodlivosti, trestného činu zneužitia právomoci verejného činiteľa a trestných činov podľa § 347 a § 345 Trestného zákona. Podľa sťažovateľa súd nevykonal ním navrhované dôkazy, ktoré by jednoznačne spochybnili a vyvrátili obžalobu, ignoroval jednoznačné dôkazy svedčiace o nezákonnej manipulácii so zaistenými predmetmi. Sťažovateľ ďalej uviedol, že nebola naplnená skutková podstata trestného činu podľa § 298 Trestného zákona, pretože úroveň radiácie nameranej znalcom neprekročila limity podľa *„Nariadenia vlády SR č. 345/2006 Z.z.“*, zaistené predmety preto nespádajú pod administratívnu kontrolu a nakladanie s nimi nie je trestným činom. Tento fakt *„ŠTS Pezinok ignoroval“* a odsúdil sťažovateľa na doživotie. Senát odvolacieho súdu predmetnú právnu kvalifikáciu odmietol ako nedôvodnú a nezákonnú a skutok prekvalifikoval na trestný čin všeobecného ohrozenia podľa § 284 Trestného zákona. Sťažovateľ spochybňuje aj túto právnu kvalifikáciu a uvádza, že *«senát odvolacieho súdu nepreukázal „úmysel vydať ľudí do nebezpečenstva smrti, alebo ťažkej ujmy na zdraví“ (R10/1965)»*. Zároveň poukázal *„na fakt, že na právnu kvalifikáciu trestného činu podľa § 284 Tr. zák... sa vyžaduje nebezpečenstvo ohrozenia siedmich súčasne prítomných osôb. Podľa výpovedí prítomných osôb a listinných dôkazov v spise... táto podmienka nebola splnená“*. Z popísaného konania jednoznačne vyplýva *„neodbornosť, neprofesionalita a zámer za každú cenu, aj za cenu spáchania trestného činu poškodiť a obmedziť základné ľudské práva sťažovateľa... preto je sťažovateľ toho názoru, že tieto dôvody sú hodné osobitného zreteľa“*.

7. Keďže sťažovateľ k ústavnej sťažnosti nepripojil kópiu právoplatného rozhodnutia, proti ktorému sťažnosť smeruje, ústavný súd v súčinnosti s Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zistil, že v napadnutom konaní najvyšší súd rozhodol o odvolaní sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 5 To 12/2018 zo 17. októbra 2019

(ďalej aj „napadnutý rozsudok“), ktorý si na účel predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti ústavný súd aj vyžiadal. Z napadnutého rozsudku vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Pezinok (ďalej len „špecializovaný súd“) sp. zn. PK-1T/1/2018 z 9. júla 2018 uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu terorizmu a niektorých foriem účasti na terorizme podľa § 419 ods. 1 písm. a) a ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. h) Trestného zákona v znení platnom do 30. júna 2018 a zo zločinu nedovolennej výroby a držania jadrových materiálov, rádioaktívnych látok, vysoko rizikových chemických látok a vysoko rizikových biologických agensov a toxínov podľa § 298 ods. 1 a 2 písm. a) a b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona na tam uvedenom skutkovom základe, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody na doživotie so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

8. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom na základe odvolania sťažovateľa zrušil označený rozsudok špecializovaného súdu v celom rozsahu a uznal sťažovateľa vinným z pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu všeobecného ohrozenia podľa § 284 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. b) a c) Trestného zákona v spojení s § 139 ods. 1 písm. h) Trestného zákona a § 140 písm. b) Trestného zákona v štádiu pokusu a z pokračovacieho prečinu útoku na orgán verejnej moci podľa § 322 ods. 1 písm. b) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s pokračovacím prečinom šírenia poplašnej správy podľa § 361 ods. 2 Trestného zákona v znení zákona č. 214/2019 Z. z. za skutky tam uvedené a uložil mu úhrnný trest odňatia slobody vo výmere trinásť rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Sťažovateľovi bol zároveň uložený trest prepadnutia veci, a to počítačového zariadenia [REDAKOVANÉ] a ochranný dohľad v trvaní 3 rokov.

II.

Relevantná právna úprava

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

12. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

13. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

15. Podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

III.

Predbežné prerokovanie návrhu

16. Ústavný súd posúdil podanie sťažovateľa podľa jeho obsahu (§ 39 ods. 2 zákona o ústavnom súde) a vyhodnotil, že spĺňa náležitosti návrhu na začatie konania o individuálnej ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, okrem neurčitého sťažnostného petitu a podmienky povinného právneho zastúpenia. Sťažovateľ však navrhol ustanovenie právneho zástupcu ústavným súdom.

17. Predmetom ústavnej sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie označených základných práv postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní, v ktorom najvyšší súd rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku špecializovaného súdu. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o nezákonnosti získaných dôkazov a ich nepoužiteľnosti v trestnom konaní, tvrdenie o porušení práva na obhajobu orgánmi činnými v trestnom konaní a tvrdenie o nesprávnej právnej kvalifikácii zisteného skutku prvostupňovým aj odvolacím súdom.

18. Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv

a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

19. Z podstaty princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

20. Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

21. Podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak

c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,

g) rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom,

i) rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

22. Podľa § 370 ods. 1 druhej vety Trestného poriadku ak sa dovolanie podáva v prospech obvineného, možno ho podať do troch rokov od doručenia rozhodnutia obvinenému; ak sa rozhodnutie doručuje obvinenému aj jeho obhajcovi alebo zákonnému zástupcovi, plyní lehota od toho doručenia, ktoré bolo vykonané najneskôr.

23. Ústavný súd k námietkam sťažovateľa predovšetkým uvádza, že pokiaľ sťažovateľ zastáva názor, že dôkazy v trestnom konaní boli získané nezákonne a bolo s nimi manipulované, že postupom orgánov činných v trestnom konaní došlo „*hrubým spôsobom*“ k porušeniu práva na obhajobu spôsobom, ktorý v ústavnej sťažnosti opisuje, a zároveň nesúhlasí s právnou kvalifikáciou zisteného skutku, má právo proti napadnutému rozsudku a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, podať dovolanie podľa § 368 a nasl. Trestného poriadku z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku, o ktorom by rozhodoval najvyšší súd ako dovolací súd.

24. Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd jeho ústavnú sťažnosť neodmietol z dôvodu podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde, keďže podmienku vyčerpania právnych prostriedkov, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré v texte sťažnosti obsiahlo uvádza. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že v tvrdeniach, ktoré sťažovateľ označil ako dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde, tieto dôvody nevzhladol, keďže tvrdenia uvádzané sťažovateľom sú vo svojej podstate dovolacími dôvodmi, ktoré sťažovateľ má uplatniť v dovolaní a o ktorých bude povinný rozhodnúť dovolací súd.

25. Keďže teda sťažovateľ ešte nevyčerpal všetky právne prostriedky na ochranu jeho práv pred všeobecnými súdmi, v danom štádiu konania nie je prípustné nahrádzať právomoc dovolacieho súdu na poskytnutie ochrany označeným základným právam konaním o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, že predbežne prerokúvanú ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako neprípustnú (bod 1 výroku tohto uznesenia).

26. Odmietnutie ústavnej sťažnosti z uvedených dôvodov vedie ústavný súd k záveru že v danom prípade ide zo strany sťažovateľa o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, I. ÚS 210/2019). Pretože nebol splnený jeden zo zákonných predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhoviel

(bod 2 výroku tohto uznesenia) bez toho, aby ho vyzýval na preukázanie majetkových pomerov na účel rozhodovania o jeho žiadosti.

27. Ústavný súd v závere konštatuje, že vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom jej rozsahu nepovažoval za účelné odstraňovať nedostatok neurčitého sťažnostného petitu, z ktorého nie je bez pochybností zrejmé, akého rozhodnutia sa sťažovateľ od ústavného súdu domáha.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. augusta 2020

Martin Vernarský
predseda senátu